

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУСТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ИҚТИСОДИЁТ УНИВЕРСИТЕТИ

**“ИҚТИСОДИЁТНИ ЭРКИНЛАШТИРИШ
ШАРОИТИДА МОЛИЯ БОЗОРИНИ
ТАКОМИЛЛАШТИРИШ”**

**мавзусидаги республика илмий-амалий анжумани
ТЕЗИСЛАР ТЎПЛАМИ**

**“СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ФИНАНСОВОГО
РЫНКА В УСЛОВИЯХ
ЛИБЕРАЛИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ”**

**республиканская научно-практическая конференция
СБОРНИК ТЕЗИСОВ**

ТОШКЕНТ

Болтабев М.Р., Гойибназаров Б.К.	Иктисодиётнинг стагни тармоқларини модернизация қилишда инвестициялар таркибидagi сифат ўзгаришлари	219
Раҳмонов Х.О.	Концептуальная основа устойчивого развития малого предпринимательства в регионах республики	221
Умаров Ф.У.	Кичик тадбиркорликни ривожлантириш омиллари	223
Кенжаева З.Э.	Акционер жамиятларнинг дивиденд сиёсатидаги масалалар	225
Тухлиев Б.К.	Худудий инвестицион сиёсатни такомиллаштириш масалалари	227
Тухсанов К.Н.	Реформы в системе налогообложения деятельности малого бизнеса и частного предпринимательства	229
Халмухамедов Ш., Мадамидов Ш.	Солиқларни режалаштириш асослари ва тамойиллари	231
Абдурахмонов О.К.	Меҳнатни муҳофаза қилиш жамғармасини молиялаштириш	233
Айтугаёв К.К.	Государственная инновационно – инвестиционная политика в АПК	235
Абдусаламов О.Э., Тураева Н.	Ўзбекистонга хорижий инвестицияларни жалб этишининг истикболлари	238
Ахмедов Ф. Х.	Ўзбекистан намерен преодолеть мировой финансовый кризис, поддерживая предприятия реального сектора	241
Сағдуллаева Ш.	Ўзбекистон республикасида марказлашган инвестициялар самардорлигини ошириш йўллари	243
Темиров А.А.	Инвестициялар ва кичик бизнес	244
Эргашев А., Комилова Ф.	Кичик бизнес субъектлари фаолиятида молиявий режалаштириш ва унинг кўрсаткичлари	247
Базитова Ш.Д.	Проблемы инвестирования экономики	249
Баҳадиров А.К.	Аудит договора лизинга	252
Гиреуов К.М.	Проблемы государственной поддержки АПК	254
Ризаев Н. К.	Интеллектуал мулк ва номдодий активлар	257
Қаюмова З.А., Қодиров А.	Қорхонада инвестиция лойиҳалари самардорлигини молиявий баҳолаш	260
Гойибназаров Б. К., Махмудов Ж. М.	Хизмат кўрсатиш соҳаларида молиявий муносабатларни ривожлантириш хусусиятлари	262
Аллаберганова О.	Кичик бизнес ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлашда халқаро кредитларни жалб қилиш йўллари	264
Ирисов Б.Б.	Банкларда аҳолининг қўшимча даромадларини кўпайтириш масалалари	266
Раҳимов А.А., Хасанов Ш.Б.	Аҳоли турмуш даражасини яхшилашда банкларнинг роли	268
Махмудов С.С.	Тижорат банкларининг ликвидлигини бошқариш муаммолари ва ечимлари	270
Таирова М.М., Хайдаров Х.Д.	Молиявий оқимлар барқарорлиги таҳлили	272
Джамолов М.	Особенности системы образования новых условий хозяйствования	274

3. Молия кредит тизимига оид фанларни ўқитиш муаммолари

А.Н.Алиқориева	Банк-молия тизимида таълим сифатини ошириш даври талабдир	276
Гизова Н.Б.	Молия йўналишларида олий таълим беришни такомиллаштириш йўллари	278

Иктисодиётни эркинлаштириш шароитида молия бозорини такомиллаштириш. Тезислар тўплами. –Т.: ТДИУ, 2009. – 285 б.

Босишга рухсат этилди 10.03.2009й. Формат 60x80 1/16. Ҳажми 17,8 б.т.
Тиражи 150 нусха. Буюртма № Нархи келишилган ҳолда.

ТДИУ bosmaxonasiда «RISO» нусха кўпайтириш техникасида чоп этилди.
Тошкент ш. Ўзбекистон шохкўчаси 49.

Юкоридатилардан келиб чиққан ҳолда кичик бизнес субъектлари молията инвестиция қилиш бўйича қарор қабул қилишда қуйидаги мифлар берилади:

- инвестициялар самарадорлигини ҳисоблашда ва соф пул оқимларини иккашда амортизация ажратмаларини эътиборга олиш зарур. Бу кўрсаткич фойда миқдорини аниқлашда муҳим ҳисобланади;

- ички даромадлилик ставкаси, соф келтирилган қиймат расаткичларидан фойдаланиш қилинган инвестицияларнинг қайтимига қўбий таъсир қилади;

- кичик бизнес субъектлари фаолиятида зарарсизлик нуқтасини топишда имий ва ўзгарувчан харажатлар билан бир қаторда бошланғич инвестицион харажатларни эътиборга олиш муҳим масала ҳисобланади.

Ушбу омилларнинг қилинган инвестицияларга таъсири ижобий бўлиб, қилинган харажатлар қопланади ҳамда корхоналарнинг самарали фаолият расатига олиб келади.

Эргашев А.А., Комилова Ф.Ф.

ТДИУ катта ўқитувчилари

Кичик бизнес субъектлари фаолиятида молиявий режалаштириш ва унинг кўрсаткичлари

Молиявий режалаштириш муайян муддат учун молиявий ресурслар қаракати ва тегишли молиявий муносабатлар қаракатини асослашдан иборат бўлади. Молиявий режалаштириш молиявий режа тизимини ишлаб чиқиш, қорхоналар ривожланишида зарурий молиявий ресурслар билан таъминлаш бўйича шайрий режа кўрсаткичларини, жорий давр ҳамда келгусидаги молиявий фаолиятнинг ривожланишини ўзда акс эттиради.

Молиявий режалаштиришнинг барча тизими ўзаро алоқада бўлиб, улардан қилиб кетма-кетликда фойдаланилади. Корхоналарнинг молиявий йўналишининг молиявий фаолиятини прогностлаш ва шу асосда молиявий стратегиясини ишлаб чиқишга йўналтирилади.

жihatдан уларни бошқариш йўллари, хусусан молиявий ресурслар тизимига ўзгартириш киритишни талаб қилади. Бизнеснинг фаолиятида, ушбу соҳа қорхоналарининг муваффақиятли фаолият юритиши учун:

- биринчидан, уларнинг бошқаруви, хусусан, молиявий ресурслар тизимини мувофиқлаштиришда мулк эгалари, яъни инвесторларнинг маънафатларини ҳимоя қилиш ҳамда қилинган инвестицияларнинг вақтида ва тўла қайтиши мақсадидан келиб чиққан ҳолда амалга оширилиши зарур;

- иккинчидан, кичик бизнес субъектлари фаолиятига инвестиция қилиш учун қарорлар қабул қилишда қилинадиغان харажатлар ва оқимларнинг даромадларни ҳисоблашда пулнинг даврий қийматини эътиборга олиш зарур, яъни бугунги қилинган қўйилмалар келажакда қўйилган даромадлар орқали қопланиши назарда тутилиши керак.

Кичик бизнес субъектларига инвестиция қилишда қарорлар қабул қилишда энг асосий қоида сифатида соф жорий қийматини (NPV) аниқлаш ҳисобланади. Бу қонданинг асосий мазмуну шундаки, келажакда амалга ошириладиган келадиган пулнинг жорий қиймати дастлабки қилинган инвестиция суммасидан катта бўлса, инвестиция қилиш тўғрисида қарор қабул қилинади. Шунинг учун ҳам келажакдаги пул оқимлари ҳисобини амалга оширишда уларнинг бугунги қийматига келтириб, таққосланади.

Дисконтланган пул оқимлари тахлили концепцияси инвестициялар тўғрисида қарорлар қабул қилишда муҳим ўрин эгаллайди. Бу концепциянинг моҳияти келгусидаги қиймат, келтирилган қиймат, фойз ставкаси ва даврлар сонига боғлиқ бўлилади.

Инвестициялашда лойиҳанинг даромадлилиги капиталнинг альтернатив қийматига қараганда каттароқ бўлса, қарор қабул қилинади. Бу қонда қўйилган даромадлилик ставкасига солиштириш орқали амалга оширилади. Соф жорий қиймат нолга тенг бўлганда лойиҳанинг зарарсизлик нуқтаси юзага келиди.